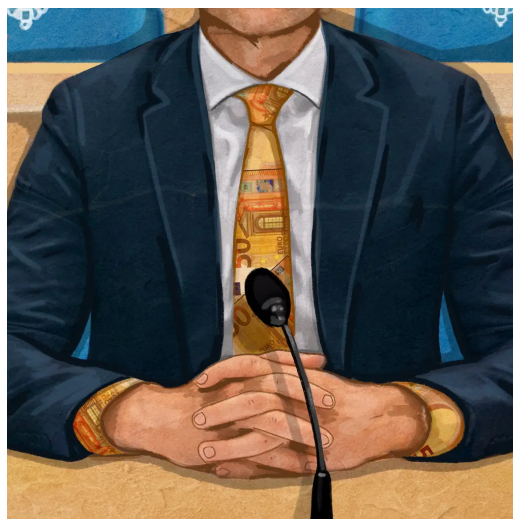

■ DE RECHTSSTAAT

Omstreden vastgoedmiljonair gebruikte truc om tonnen aan FVD te doneren

GISTEREN · 8 MIN. LEESTIJD

Forum voor Democratie kreeg vorig jaar twee ton van de omstreden vastgoedman Peter Poot. Met een truc omzeilden de partij en de donateur het wettelijk maximum van 100.000 euro. Het is niet voor het eerst dat rijke sponsors de regels ontwijken. 'De deur staat open naar allerlei sluiproutes.'

DOSSIER: [DE RECHTSSTAAT](#)

AUTEURS: [VINCENT VERWEIJ](#), [RUBEN ALTENA](#)

BEELD: © ROSA SNIJDERS

Dit stuk in 1 minuut

Wat is het nieuws?

- Forum voor Democratie ontving vorig jaar twee ton aan donaties van de omstreden vastgoedondernemer Peter Poot.
- Wettelijk mag een partij jaarlijks maximaal 100.000 euro ontvangen per donateur, maar er werd gebruikgemaakt van een maas in de wet. Poot verdeelde zijn donatie over twee stichtingen.
- Het ministerie van Binnenlandse Zaken keurde de donaties goed.

Waarom is dit belangrijk?

- De Wet financiering politieke partijen werd in 2023 aangepast en het jaarlijks maximum van een ton per donateur werd ingevoerd.
- De regels zijn bedoeld om te voorkomen dat rijke particulieren of bedrijven politieke invloed kunnen kopen. De wet blijkt simpel te omzeilen.
- Dit is de tweede keer dat de wet wordt ontweken. Eerder doneerden drie bestuursleden van een bedrijf tonnen aan de VVD. Door op persoonlijke titel te doneren, ontweken ze het wettelijk maximum.

Hoe is dit onderzocht?

- We doorzochten het ‘overzicht substantiële giften aan politieke partijen’ dat het ministerie van BZK jaarlijks opstelt.
- Daarin vonden we twee giften van stichtingen waarvan ondernemer Peter Poot voorzitter en ‘ultimate beneficial owner’ is.
- Samen bedragen de giften 200.000 euro, dat is 75 procent van alle grote donaties die Forum in het verkiezingsjaar 2025 ontving.
- We vroegen aan het ministerie, de toezichtcommissie en enkele deskundigen wat ze van de gang van zaken vinden.

Dit verhaal is onderdeel van een lopend onderzoeksdossier.

DE RECHTSSTAAT

Vastgoedondernemer Peter Poot is eigenaar van het bedrijf Chipshol, dat actief is rond Schiphol. Jarenlang voerde hij strijd tegen de overheid. In 2021 doneerde hij via zijn bedrijven 155.400 euro aan Forum voor Democratie.

Nadat er in 2023 een wettelijk donatieplafond werd ingesteld, gaf hij 98.400 euro aan de partij, ook weer afkomstig van zijn bv's. Hij bleef daarmee onder de ton die voortaan maximaal gegeven mocht worden.

Maar in 2025 heeft Poot een maas in de wet gevonden, waarmee hij toch weer meer dan een ton kon geven.

In het jaarlijkse overzicht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) vallen twee donaties aan Forum voor Democratie (FvD) op. Een ton van Stichting Dona en een ton van Stichting PJP. Toevallig ook de initialen van de oprichter, die voluit Pieter Jan Poot heet. Beide stichtingen zijn gevestigd aan de Boeingavenue in Schiphol-Rijk, op exact hetzelfde adres als Poots bedrijf Chipshol.

Poot is ook voorzitter van beide stichtingen en wordt samen met twee medebestuurders als UBO (*ultimate beneficial owner*) aangeduid. De stichtingen hebben geen website of openbare bankrekening waarop derden geld zouden kunnen storten. De andere bestuursleden werken voor zijn bedrijven en beschikken volgens openbare bronnen niet over grote vermogens. Het kapitaal lijkt dus voornamelijk afkomstig van Peter Poot zelf of van zijn bedrijven, net als bij eerdere donaties aan FvD.

Peter Poot, complotdenker

Peter Poot (71) nam het bedrijf Chipshol over van zijn vader Jan, die in 2018 overleed. De familie Poot voelt zich door Schiphol en de rijksoverheid gedwarsboemd bij hun plannen. Er werden talloze

rechtszaken gevoerd en de familie financierde een campagne tegen voormalig topambtenaar Joris Demmink. Die zou volgens de familie Poot pedofiel zijn, beschermd worden door politici en hun plannen met Schiphol hebben gedwarsboomd.

Jan Poot publiceerde een boek *De Demmink doofpot* met de aantijgingen, maar daarvoor werd nooit onafhankelijk bewijs gevonden. Voor de vermeende pedofilie is Demmink niet vervolgd, en met Schiphol hield hij zich als secretaris-generaal van het ministerie van Justitie helemaal niet bezig. Toch zei Jan Poot erover: 'Joris Demmink beschadigt Nederland. Hij is de reden dat Nederland zich economisch niet goed kan ontwikkelen. De pedofilie is bijkomend. Daar gaat het me niet om.'

Peter Poot heeft inmiddels voor tientallen miljoenen geschikt met zijn vijanden en het grootste deel van zijn grond rond Schiphol verkocht. Hij steunt al jaren tal van initiatieven die kritisch zijn op het beleid van de overheid. Demonstraties en alternatieve media kunnen voor financiële steun bij hem aankloppen.

In het pand van Poot waren in coronatijd bijeenkomsten waar complotdenkers, coronacritici en Kamerleden van Forum voor Democratie bij elkaar kwamen. Dat hij een complotdenker wordt genoemd, stoort hem niet. Zijn dochter zei tegen *Het Financieele Dagblad*: 'Mensen die niet in complotten geloven vindt hij naïef. Zelfs Jezus was slachtoffer van een complot, zei hij weleens.'

Gegevens van de stichtingen bewijzen niet onomstotelijk dat Peter Poot zelf de grootste donateur is, want zij maken niet openbaar wie hun sponsors zijn. Uit het jaarverslag van de Stichting PJP blijkt wel dat er in 2024 een enorme gift binnenkwam van meer dan twee miljoen euro. De andere stichting van Poot publiceerde geen jaarrekening, waardoor ook daar moeilijk te bewijzen is van wie het geld afkomstig is.

De wet verbiedt niet expliciet dat dezelfde UBO via verschillende rechtspersonen doneert

Uit e-mails waarover Follow the Money beschikt, blijkt wel dat Peter Poot zich actief bemoeide met de donaties. Het hoofd van het partijbureau van Forum belde en e-

mailde met het ministerie van BZK over de giften. Nadat Poot met zijn Stichting Dona de eerste donatie van een ton deed, maakte de vastgoedman zich zorgen of de tweede gift wel legaal zou zijn.

‘Hij wil graag een bevestiging dat de andere entiteit waarin hij ook UBO is ook 100.000 kan doneren zonder een boete te krijgen,’ schreef Silvio de Groot, hoofd van het partijbureau van Forum, aan een ambtenaar van BZK. Die reageerde met: ‘Onderstaande kan ik schriftelijk bevestigen. De wet kent hieromtrent geen beperkingen.’ Poot was gerustgesteld en Stichting PJP maakte de tweede ton over.

De Wet Financiering Politieke Partijen (Wfpp) stelt dat een partij niet meer dan 100.000 per jaar mag ontvangen van een ‘gever’. Dat kan een rechtspersoon zijn, zoals een stichting of bv, of een natuurlijk persoon. Wie de UBO is, degene die uiteindelijk kan beschikken over het vermogen, moet vermeld worden in het openbaar register, maar de wet verbiedt niet expliciet dat dezelfde UBO via verschillende rechtspersonen doneert. En daarvan maakt Poot gebruik in de constructie van zijn donaties. Het zijn de stichtingen die doneren, niet de UBO Peter Poot. En wie aan de stichtingen doneert, is afgeschermd.

Follow the Money staat voor radicaal onafhankelijke onderzoeksjournalistiek. Ons werk is mogelijk dankzij het vertrouwen van onze betalende leden. Nog geen lid? [Meld je dan nu aan](#)

‘In strijd met de geest van de wet’

Hoogleraar staatsrecht Wim Voermans betwijfelt of de financiële constructie van Poot wel legaal is: ‘Dit trucje kan misschien volgens de letter van de wet, maar deze werkwijze strijdt met de geest van de wet. Je zou de wet kunnen ondermijnen door steeds maar stichtingen op te richten.’

Oud-Kamerlid Renske Leijten (SP), die het plafond van 100.000 euro via een amendement in de wet kreeg, vindt de gang van zaken zonder meer illegaal: ‘Als de UBO achter de twee stichting dezelfde is, dan is twee keer een ton geven in strijd met de wet. De partij mag dit niet accepteren en het ministerie moet handhaven.’

Leon Trapman is universitair onderzoeker aan de Radboud Universiteit, gespecialiseerd in regulering van politieke partijen. ‘De donaties zijn overduidelijk in strijd met de geest van de wet, omdat de bedoeling uiteindelijk is dat personen niet meer dan 100.000 euro doneren. Poot doet dat in feite toch, al zijn de donaties op papier afkomstig van twee verschillende rechtspersonen.’

Eerder zei het ministerie van BZK in antwoord op Kamervragen dat het doel van het donatieplafond is ‘om ongewenste financiële beïnvloeding van politieke partijen tegen te gaan, door te voorkomen dat een politieke partij een substantieel deel van haar inkomen zou verkrijgen via één donateur’.

Forum ontving vorig jaar in totaal 269.000 euro aan grote donaties, waarvan driekwart afkomstig was van één en dezelfde man: Peter Poot. Hoe kunnen deze

donaties dan goedgekeurd zijn?

BZK laat in een schriftelijke reactie weten: ‘De wet stelt geen specifieke beperkingen aan het doneren via meerdere rechtspersonen door dezelfde uiteindelijk belanghebbende. Dit neemt niet weg dat er in het publiek debat verschil van inzicht kan bestaan over de wenselijkheid hiervan. [...] Nu de betreffende constructie op dit moment niet in strijd is met de geldende wet- en regelgeving, ontbreekt een basis voor handhavend optreden.’

De officiële commissie die toezicht houdt op de Wfpp heeft ook vraagtekens bij de gang van zaken. Voorzitter Martijn van Dam noemt het ‘grijs gebied’, maar ziet geen mogelijkheid om op basis van de huidige wet in te grijpen: ‘Een expliciete juridische bepaling is de enige remedie als de wetgever dergelijke constructies wil vermijden. Dat is aan het parlement.’

‘Je krijgt de wet nooit waterdicht. Er zijn altijd ontsnappingsroutes te bedenken’

Forum voor Democratie stelt dat de giften legaal zijn, omdat ze door BZK werden toegestaan. ‘Het team Politieke Partijen van het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft ons te kennen gegeven dat er geen wettelijke beperkingen zijn aangaande het ontvangen van giften van verschillende rechtspersonen met overlappende belanghebbenden.’

Miljoenen voor D66 en het CDA

Het is niet voor het eerst dat politieke donaties tot ophef leiden.

Steven Schuurman, een whizzkid die miljarden vergaarde met software om enorme databestanden te doorzoeken, werd filantroop met zijn Dreamery Foundation. Zijn voornaamste zorg is het klimaat. Tijdens de campagne van 2021 doneerde hij 350.000 aan de Partij voor de Dieren en maar liefst 1 miljoen euro aan D66.

In datzelfde jaar was ondernemer Hans van der Wind, die rijk is geworden met schoolboeken, voorzitter van de commissie fondsenwerving van het CDA en lid van het campagneteam. Hij trok aan de bel toen de fondswerving voor lijsttrekker Hugo de Jonge tegenviel. Twee weken daarna werd De Jonge als lijsttrekker vervangen door Wopke Hoekstra.

© ROSA SNIJDERS

Van der Wind doneerde daarop zelf 1,2 miljoen aan de partij. Pieter Omzigt, destijds nog CDA-Kamerlid, suggereerde in een uitgelekt memo dat de ‘sponsors en iemand in het campagne team belang hebben bij pogingen om wijzigingen aan te brengen in de CDA plannen’. Ook zou Van der Wind volgens Omzigt achter de leiderswissel zitten.

Giftenplafond

Deze miljoenen donaties, voor zover bekend de grootste ooit in Nederland, leidden tot ophef en tot de vraag of met geld ook politieke invloed te koop zou zijn. Er kwam een wetswijziging die dat moest voorkomen.

Renske Leijten (SP) nam destijds het initiatief tot het giftenplafond en wilde het doneren transparanter maken. Het moest altijd duidelijk zijn wie er achter schenkingen zat. ‘Er werden destijds allerlei constructies bedacht door partijen. Bijvoorbeeld een businessclub of de Ivo Opstelten Foundation. Er werden diners

georganiseerd met donateurs, waarbij mensen enorme giften deden om naast Rutte te zitten. Dat versluierd geven probeerden we op te lossen, omdat het een verhullingsconstructie is.’

Een paar maanden na de wetswijziging werd het donatieplafond al ontweken. Frank van Gool, oprichter van Otto Workforce, het grootste uitzendbureau voor arbeidsmigranten in Nederland, bedacht een u-bocht om het te omzeilen. Niet zijn bedrijf, maar hijzelf en twee compagnons in zijn holding doneerden op persoonlijke titel in totaal 200.000 euro aan de VVD. Formeel was daar niets aan te doen. Maar de overheidscommissie die toezicht houdt op donaties, fronste de wenkbrauwen en vroeg de minister van BZK de regels aan te scherpen omdat dit niet in de geest van de wet was. Die aanscherping kwam er niet.

Andere trucs

De trucs van Peter Poot en Frank van Gool zijn niet de enige die werden uitgehaald. Ook Steven Schuurman, de IT-miljardair die ooit een miljoen aan D66 gaf, liet zich door het donatieplafond niet uit het veld slaan en verzoon een list. Hij verdeelt zijn geld tegenwoordig over het linkse blok en doneert aan meerdere partijen.

In 2023 ging een ton naar zijn favoriete partij, opnieuw D66. Maar ook GroenLinks ontving 20.000 euro en de PvdA hetzelfde bedrag. Tijdens de campagne van 2025 deed hij het opnieuw: hij verdeelde 240.000 euro over de linkse partijen.

Schuurman is daarmee opnieuw de grootste politieke donateur van Nederland. Formeel binnen de regels, maar het roept de vraag op of het maximum van een ton niet zou moeten gelden per donateur, in plaats van per ontvangende partij.

Weer een nieuwe wet

Intussen ligt er een nieuw wetsvoorstel bij de Tweede Kamer, de Wet op de politieke partijen. Die vervangt een aantal oudere wetten, waaronder de Wfpp. Maar ook in de nieuwe wet is het nog steeds mogelijk bedragen op te splitsen en meer dan een ton te doneren. Voorzitter van de adviescommissie Martijn van Dam: ‘Wij hebben gewezen op meerdere risico’s van omzeiling die niet volledig worden afgedekt, noch met de huidige wettekst, noch met het wetsvoorstel. Terwijl het niet ingewikkeld en goed uitvoerbaar is om alle donaties van dezelfde belanghebbende gezamenlijk te maximeren, ongeacht of hij als natuurlijk persoon of via stichtingen of bedrijven geeft.’

Leon Trapman: ‘Je krijgt de wet nooit waterdicht. Er zijn altijd ontsnappingsroutes te bedenken, hoe je het ook formuleert. Een donateur kan bijvoorbeeld geld aan vrienden of familieleden geven, die het weer doneren aan partijen.’ Trapman is voorstander van een verlaging van het donatieplafond, omdat het risico op omzeiling daarmee kleiner wordt. ‘Grote donaties moeten dan in nog meer bedragen worden opgeknipt om het giftenplafond te omzeilen.’

Het ministerie van BZK: ‘Het is niet mogelijk om wettelijk alle mogelijke omzeilingsroutes te dichten. Politieke partijen hebben ook zelf een verantwoordelijkheid om in de geest van de Wfpp te handelen en verantwoording af

te leggen over hun financiering. De transparantie-eisen dragen hieraan bij.’

Peter Poot en zijn donerende stichtingen wilden niet reageren op vragen van Follow the Money.

Dossier

De rechtsstaat

De rechtsstaat is onder vuur komen te liggen: weinig transparantie, wetten die niet aan het internationaal recht voldoen, en burgers profileren is niet langer uitzondering.

Auteurs

Vincent Verweij

Onderzoeksjournalist en programmamaker. Werkte voor Zembla, Medialogica en KRO Reporter. Bijzondere interesse in technologie,

Ruben Altena

Ruben Altena is freelance onderzoeksjournalist voor televisieprogramma's, documentaires en schrijvende pers.

Connecties

Organisaties

D66

VOLKSPARTIJ VOOR VRIJHEID EN DEMOCRATIE (VVD)

CHIPSHOL

PARTIJ VOOR DE DIEREN (PVDD)

FORUM VOOR DEMOCRATIE (FVD)

OTTO WORKFORCE

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES (BZK)

Mensen

PETER POOT

PIETER OMTZIGT

RENSKE LEIJTEN

HANS VAN DER WIND

WOPKE HOEKSTRA

HUGO DE JONGE

STEVEN SCHUURMAN

Relaties

UBO

WET FINANCIERING POLITIEKE PARTIJEN